

Katarzyna Czech

POZYCJA KONKURENCYJNA GOSPODARKI A REALIZACJA CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

Wprowadzenie

Kryzys finansowy ostatnich lat po raz kolejny zwrócił uwagę na zagrożenia związane ze znaczącym spadkiem koniunktury gospodarczej. Coraz większe emocje budzą także decyzje agencji ratingowych krytycznie odnoszące się do oceny ryzyka kredytowego krajów traktowanych dotychczas jako najbardziej stabilne i oferujące bezpieczeństwo transakcji finansowych. Znajduje to odzwierciedlenie w często krytykowanych, lecz wciąż obserwowanych i analizowanych, rankingów określających pozycję konkurencyjną poszczególnych gospodarek narodowych przed podjęciem decyzji inwestycyjnych, zwracających uwagę na mocne i słabe strony ich konkurencyjności.

W tym kontekście coraz większą uwagę przywiązuje się do wdrażania rozwoju o zrównoważonym charakterze. Według jednej z wielu definicji tego pojęcia można je określić jako taki sposób eksploatacji zasobów naturalnych, realizacji inwestycji, tworzenia techniki i technologii, który będzie pomnażał gospodarcze, przyrodnicze i społeczne podstawy zaspokojenia potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń ludzi. W tej definicji zrównoważony rozwój (ZR) określony jest jako rozwój gospodarczy pożądany społecznie, uzasadniony ekonomicznie i dopuszczalny ekologicznie¹.

¹ K. Dubel: Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju zrównoważonego na przykładzie regionu. Materiały Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej nt. „Mechanizmy i uwarunkowania ekorozwoju”, Białystok 1996, s. 7-14.

Celem opracowania jest próba oceny zależności między pozycją konkurencją gospodarek narodowych w wybranych rankingach konkurencyjności a realizacją postulatów rozwoju zrównoważonego mierzoną w krajach UE odpowiednimi wskaźnikami. Zasadniczą tezą jest stwierdzenie, że realizacja ZR wyrażająca się w korzystnym kształtowaniu się monitorowanych dla jego oceny wskaźników sprzyja uzyskiwaniu wysokiej pozycji konkurencyjnej krajów.

W opracowaniu wykorzystano analizę opisową oraz porównawczą, a także systematyzację informacji statystycznych oraz obserwację wybranych wskaźników zrównoważonego rozwoju w krajach UE. Analizą objęto zasadniczo okres 2008-2012².

1. Wybrane metody oceny międzynarodowej konkurencyjności gospodarek narodowych

Konkurencyjność gospodarki narodowej, czyli tzw. konkurencyjność w ujęciu makro, jest pojęciem niejednoznacznym, czego konsekwencją jest brak jednolitej definicji tego pojęcia³. Najczęściej w jej ramach wymienia się pozycję konkurencyjną, czyli tzw. konkurencyjność wynikową, i zdolność konkurencyjną, czyli tzw. konkurencyjność czynnikową. Kompleksowa ocena konkurencyjności gospodarki wymaga jednak uwzględnienia zarówno konkurencyjności wynikowej, czyli osiągniętego przez państwo poziomu rozwoju gospodarczego określanego m.in. przez poziom PKB, poziom efektywności wykorzystania czynników wytwórczych oraz pozycję w handlu międzynarodowym, jak i czynnikowej, opisywanej m.in. przez system społeczno-ekonomiczny, politykę rządu czy też międzynarodowe otoczenie gospodarcze⁴.

2. Konkurencyjność krajów UE na przykładzie rankingów międzynarodowej konkurencyjności

Zróznicowana ocena konkurencyjności poszczególnych krajów znajduje odzwierciedlenie m.in. w tworzeniu rankingów szeregujących gospodarki według przyjętych kryteriów. Istnienie kilku rankingów międzynarodowej konku-

² W niektórych przypadkach ze względu na brak danych za 2011 i 2012 rok wykorzystano najnowsze dostępne dane.

³ Wskaźniki zrównoważonego rozwoju. Red. T. Borys. *Ekonomia i Środowisko*, Warszawa-Białystok 2005; S. Pangsy-Kania: *Konkurencyjność polskiej gospodarki przez pryzmat międzynarodowych rankingów*. <http://www.konferencja.edu.pl/ref8/pdf/pl/pangsy-kania-gdansk.pdf> (20.06.2012).

⁴ M.J. Radło: *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki. Uwagi na temat definicji, czynników i miar*. SGH, Warszawa 2008. <http://radlo.org/mkg.pdf>, s. 7 (10.05.2012).

rencyjności stanowi potwierdzenie niejednoznaczności czynników branych pod uwagę w procesie oceny konkurencyjności poszczególnych gospodarek narodowych. Każdy z nich uwzględnia bowiem zestaw determinant decydujących w największym stopniu, zdaniem jego autorów, o określonej pozycji konkurencyjnej gospodarek narodowych w gospodarce globalnej⁵. Rankingi te należy więc traktować komplementarnie.

Najstarszym rankingiem, w którym dokonuje się analizy porównawczej konkurencyjności krajów jest ranking tworzony od 1989 roku przez Instytut Rozwoju Ekonomicznego IMD w Lozannie. W jego ramach analizie poddawanych jest obecnie blisko 60 gospodarek wybranych z punktu widzenia ich roli w gospodarce światowej oraz dostępność wiarygodnych i porównywalnych danych zarówno statystycznych, jak i ankietowych⁶. W raporcie IMD zwraca się uwagę, że konkurencyjność jednych krajów oparta jest jedynie na zasobach naturalnych czy też demograficznych, a innych na organizacji czy też systemie ekonomicznym. Chociaż więc IMD w swoim raporcie nie odróżnia konkurencyjności o charakterze wynikowym od zdolności konkurencyjnej kompleksowo ujmuje on problematykę, a *World Competitiveness Yearbook* (WCY) jest traktowany jako istotna informacja o sytuacji kraju na tle pozostałych⁷.

Inne ujęcie proponuje *World Economic Forum*, wykorzystując Indeks Wzrostu Konkurencyjności (GCI) odpowiadający zasadniczo kategorii zdolności konkurencyjnej. Obejmuje on potencjał technologiczny, a także jakość instytucji i polityki gospodarczej. Analizowana w jego ramach otwartość gospodarki jest traktowana także jako element analizy wynikowej⁸.

Według WCY, członkami UE, o najwyższej wartości ogólnego wskaźnika pozycji konkurencyjnej monitorowanego przez IMD, były w 2008 roku Luksemburg, Dania i Szwecja, w 2009 Dania, Szwecja, Finlandia, w 2010 Szwecja, Luksemburg i Holandia, w 2011 Szwecja, Niemcy i Luksemburg, a w 2012 Szwecja, Niemcy i Holandia. Zestawienie to wskazuje na stabilność wysokiej pozycji konkurencyjnej wybranych krajów w całym analizowanym okresie, co potwierdzają dane zawarte w tabeli 1. Również według rankingu Światowego Forum Ekonomicznego grupa krajów członkowskich o najwyższym wskaźniku GCI nie zmienia się i w całym analizowanym okresie należały do nich Szwecja, Niemcy, Holandia, Finlandia i Dania. Mimo różnej metodologii i uwzględniania zróżnicowanej listy czynników, obydwa wzięte pod uwagę rankingi najwyższe noty przyznały tej samej grupie krajów członkowskich UE.

⁵ W analizowanych w opracowaniu rankingach uwzględniono zarówno elementy wynikowe, jak i czynnikowe.

⁶ J. Bossak: *Systemy gospodarcze a globalna konkurencja*. SGH, Warszawa 2006, s. 131.

⁷ www.imd.org/research/publications/wcy

⁸ www.weforum.org/reports

Tabela 1

Klasyfikacja krajów UE według wybranych rankingów konkurencyjności międzynarodowej gospodarek narodowych w latach 2008-2012

Kraj	Pozycja w rankingu WCY według IMD wśród krajów UE					Pozycja w rankingu GCI według WEF wśród krajów UE			
	2008	2009	2010	2011	2012	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Austria	6	7	5	7	9	7	7	8	10
Belgia	11	10	11	9	10	9	8	9	11
Bułgaria	20	18	23	23	23	27	27	26	25
Cypr	–	–	–	–	–	15	13	15	19
Czechy	13	12	12	12	13	14	11	13	14
Dania	2	1	4	4	5	1	2	5	5
Estonia	10	17	14	13	12	13	14	12	12
Finlandia	7	3	7	6	6	3	3	3	2
Francja	12	11	10	11	11	8	6	7	8
Grecja	21	23	20	24	24	25	26	27	27
Hiszpania	16	19	15	15	16	12	12	16	13
Holandia	4	4	3	5	3	5	5	4	4
Irlandia	5	8	8	10	8	10	11	11	11
Litwa	17	13	19	18	15	18	20	19	19
Luksemburg	1	5	2	3	4	11	9	10	1
Łotwa	–	–	–	–	–	23	25	25	23
Malta	–	–	–	–	–	21	20	21	21
Niemcy	8	6	6	2	2	4	4	2	3
Polska	22	20	13	14	14	22	17	14	15
Portugalia	18	16	16	16	18	17	16	18	18
Rumunia	23	24	24	21	22	26	24	24	26
Słowacja	14	15	21	20	20	19	18	23	24
Słowenia	15	14	22	22	21	15	15	17	22
Szwecja	3	2	1	1	1	2	1	1	1
Węgry	19	21	18	19	19	24)	22	22	20
W. Brytania	9	9	9	8	7	6)	6)	6)	6)
Włochy	24	22	17	17	17	20)	19)	20)	16)

Źródło: www.imd.org/research/publications/wcy; www.weforum.org/reports

Jednocześnie należy odnotować, że wysoka pozycja konkurencyjna wymienionych krajów UE nie ma jedynie charakteru regionalnego. Według IMD, w 2012 roku Szwecja i Niemcy znalazły się wśród 10 najbardziej konkurencyjnych gospodarek na świecie, a Światowe Forum Ekonomiczne w rankingu na lata 2011-2012 aż pięć krajów członkowskich UE sklasyfikowało w pierwszej dziesiątce światowego rankingu.

3. Realizacja Zrównoważonego Rozwoju w krajach UE – próba oceny na podstawie wybranych wskaźników

W polityce Unii Europejskiej ZR stanowi „[...] pozytywną, długoterminową wizję społeczeństwa, które jest zamożniejsze i bardziej sprawiedliwe i które obiecuje czystsze, zdrowsze i bezpieczniejsze środowisko, społeczeństwo, które zapewnia lepszą jakość życia nam, naszym dzieciom i naszym wnukom”⁹. To odzwierciedlenie polityki i strategii ciągłego rozwoju gospodarczego i społecznego bez szkody dla środowiska i zasobów naturalnych¹⁰.

Wieloznaczność w definiowaniu zakresu pojęcia zrównoważonego rozwoju powoduje jednak trudności dotyczące pomiaru stopnia jego realizacji. Na potrzeby monitorowania postępu w wypełnianiu sformułowanej w 2001 i odnowionej w 2006 roku Strategii Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej (SZR UE) Komisja Europejska przyjęła zestaw ponad 100 wskaźników. Ponadto, od 2010 roku w ramach Strategii Europa 2020 wyznaczono zestaw ośmiu wskaźników i określono ich poziom, którego osiągnięcie do 2020 roku powinno stać się gwarantem wykonania założeń strategii w UE jako całości¹¹.

4. Wskaźniki monitorujące zrównoważony rozwój w krajach Unii Europejskiej

Klasyfikacja wskaźników ZR odnosi się do kluczowych wyzwań i celów SZR UE. Do obszarów tematycznych podlegających ocenie należą: rozwój społeczno-gospodarczy, zrównoważona produkcja i konsumpcja, włączenie społeczne, zmiany demograficzne, zdrowie publiczne, zmiany klimatu oraz energia, zrównoważony transport, zasoby naturalne, partnerstwo globalne, dobre zarządzanie¹².

W opracowaniu analizę ograniczono do wybranych wskaźników nadrzędnych obecnie funkcjonujących pod nazwą *Headline Indicators*.

Z punktu widzenia analizy tempa wzrostu PKB per capita należy uwzględnić konsekwencje trwającego kryzysu 2008+ związanego z nieuniknionym spadkiem analizowanej wielkości, zwłaszcza w krajach najaktywniej zaangażo-

⁹ Zrównoważona Europa dla lepszego świata. Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej, COM(2001)264 finał, Bruksela 15.05.2001, s. 2.

¹⁰ http://europa.eu/legislation_summaries/environment/sustainable_development/index_fr.htm

¹¹ Emisja gazów cieplarnianych i udział źródeł odnawialnych są obserwowane od lat w ramach SRZ i od 2010 r. i obecnie także w ramach Europa 2020.

¹² <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators> (15.02.2012).

wanych w międzynarodowy podział pracy oraz o znaczącej pozycji w międzynarodowych przepływach gospodarczych. Tym bardziej na uwagę zasługuje wysoka wartość tego wskaźnika odnotowana w 2010 i 2011 dla Niemiec, Finlandii i Szwecji. Należy jednak podkreślić, że równie wysokie, a nawet wyższe tempo wzrostu PKB odnotowano w analizowanym okresie dla niektórych z grupy tzw. nowych krajów członkowskich, takich jak Estonia, Łotwa oraz Słowacja w 2011 roku oraz Litwa i Polska w 2010 i 2011 roku. Wynikało to z pewnością z istotnych różnic w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego i mniejszej skali powiązań tych gospodarek z gospodarką światową, a tym samym ograniczonego wpływu kryzysu na tempo wzrostu ich PKB w analizowanym okresie.

Wskaźnik produktywności zasobów monitorowany w ramach zrównoważonej produkcji i konsumpcji na najwyższym poziomie kształtował się w Holandii, Luksemburgu, W. Brytanii, Francji oraz w Niemczech i w Szwecji, a także na Malcie. Najmniejszy odsetek osób zagrożonych ubóstwem odnotowano natomiast w 2010 roku w Szwecji, Holandii i Finlandii oraz w Czechach. Natomiast stopa zatrudnienia osób w wieku 55-64 także była najwyższa w analogicznym okresie w Szwecji oraz Niemczech, Danii i Finlandii, co potwierdzają dane zawarte w tabeli 2.

Tabela 2

Nadrzędne wskaźniki oceny realizacji SRZ

Kraj	Wzrost PKB per capita 2010 i 2011 w %		Produktywność zasobów 2009	Osoby zagrożone ubóstwem w % 2010	Stopa zatrudnienia osób w wieku 55-64 2011	Kraj	Wzrost PKB per capita w 2010 i 2011 w %		Produktywność zasobów 2009	Osoby zagrożone ubóstwem w % 2010	Stopa zatrudnienia osób w wieku 55-64 2011
	1	2					3	4			
Austria	2,0	2,3	1,38	16,6	41,5	Luksemburg	0,8	-0,7	3,41	17,1	39,3
Belgia	1,4	1,0	1,75	20,8	38,7	Łotwa	0,4	7,7	0,39	38,1	51,1
Bułgaria	0,8	2,7	0,22	41,6	43,9	Malta	2,4	1,4	3,33	20,6	31,7
Cypr	0,7	-2,1	0,6	24,0	55,2	Niemcy	3,8	3,0	1,84	19,7	59,9
Czechy	2,5	1,4	0,66	14,4	47,6	Polska	3,9	4,3	0,47	27,8	36,9
Dania	0,9	0,4	1,69	18,3	59,5	Portugalia	1,3	-1,8	0,76	25,3	47,9
Estonia	2,3	7,6	0,35	21,7	57,2	Rumunia	-1,5	2,9	0,35	41,4	40,0
Finlandia	3,3	2,3	0,86	16,9	57,0	Słowacja	4,0	3,1	0,63	20,6	41,4

cd. tabeli 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Francja	0,9	1,1	2,1	19,3	41,4	Słowenia	1,0	-0,4	0,89	18,3	31,2
Grecja	-3,7	-6,9	1,23	27,7	39,4	Szwecja	4,7	3,2	1,66	15,0	72,3
Hiszpania	-0,4	0,6	1,47	25,5	44,5	Węgry	1,5	1,9	0,8	29,9	35,8
Holandia	1,2	0,7	3,47	15,1	56,1	W. Brytania	1,5	0,0	2,9	23,1	56,7
Irlandia	-0,6	-	0,77	29,9	50,0	Włochy	1,0	0,0	2,01	24,5	37,9
Litwa	3,1	8,0	0,61	33,4	50,5						

Źródło: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators>

Analizowane wskaźniki dla pierwszych trzech obszarów tematycznych kształtują się więc na najkorzystniejszych poziomach właśnie dla krajów o najwyższej pozycji konkurencyjnej we wspomnianych rankingach.

Ocena realizacji RZ na podstawie kluczowych wskaźników w obszarze zdrowie publiczne z jednej strony potwierdza związek między wysoką pozycją konkurencyjną gospodarki narodowej a wyróżniającym się na tle UE poziomem kształtowania monitorowanego wskaźnika na przykładzie pozycji Szwecji, z drugiej jednak jest on na wysokim poziomie w krajach o najniższej pozycji konkurencyjnej w UE, takich jak Grecja, co może być spowodowane mniejszą skalą zagrożeń chorobami cywilizacyjnymi (tabela 3). Równie zróżnicowany jest poziom wskaźników monitorowanych w ramach zmian klimatu i energii. Emisja gazów cieplarnianych, w stosunku do 1990 roku, była najniższa na Litwie, Łotwie w Rumunii i w Bułgarii, co jest związane ze stosunkowo niskim poziomem rozwoju gospodarczego tych krajów. Należy jednak także odnotować spadek ich emisji obserwowany w Szwecji, Francji, Danii i Niemiec oraz w Luksemburgu. Udział źródeł odnawialnych był natomiast najwyższy w Szwecji i Finlandii, a także na Łotwie i w Austrii. Energochłonność transportu jako % PKB była zaś najniższa w Szwecji, W. Brytanii, Niemczech oraz we Francji, czyli w grupie liderów europejskiej konkurencyjności, co potwierdzają dane zawarte w tabeli 3.

Tabela 3

Nadrzędne wskaźniki oceny realizacji SRZ cd.

Kraj	Liczba lat zdrowego życia i średnia długość życia w chwili urodzenia według płci w 2010		Emisja gazów cieplarnianych 2010	Udział źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii 2010	Energochłonność transportu w stosunku do PKB 2010	Kraj	Liczba lat zdrowego życia i średnia długość życia w chwili urodzenia według płci w 2010		Emisja gazów cieplarnianych 2010	Udział źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii 2010	Energochłonność transportu w stosunku do PKB 2010
	K	M					K	M			
Austria	60,7	59,3	108	30,1	107,5	Luksemburg	66	64,5	94	2,8	103,8
Belgia	63,7	64	92	5,1	92,8	Łotwa	56,5	53	45	32,6	113,6
Bułgaria	67,2	63	54	13,8	100,5	Malta	71,6	70,2	149	0,4	86,7
Cypr	66,4	65,3	168	4,8	93	Niemcy	58,6	57,9	75	11	85,6
Czechy	64,6	62,2	71	9,2	102,6	Polska	62,2	58,5	88	9,4	122
Dania	61,9	62,3	89	22,2	101,5	Portugalia	56,6	59,2	118	24,6	105,8
Estonia	58,1	54	50	24,3	96,8	Rumunia	61,7	59,8	48	23,4	100,5
Finlandia	57,8	58,5	106	32,2	95,7	Słowacja	52,1	52,3	64	9,8	96,8
Francja	63,5	61,9	93	12,9	88,7	Słowenia	54,5	53,2	106	19,8	111,8
Grecja	67,6	66,4	113	9,2	91,8	Szwecja	71,5	71,7	91	47,9	86,7
Hiszpania	63,7	64,3	126	13,8	92,5	Węgry	58,6	56,4	70	8,7	110,7
Holandia	60,2	61,1	99	3,8	92,1	W. Brytania	66	65,1	77	3,2	85,9
Irlandia	66,9	65,9	111	5,5	91,7	Włochy	62,5	63,4	97	10,1	94,6
Litwa	62,3	57,7	42	19,7	94,5						

Źródło: Ibid.

Wielkości analizowane w kolejnym obszarze również kształtują się najkorzystniej dla wymienionych krajów. Poziom pomocy publicznej jako % PNB był najwyższy w Luksemburgu, Szwecji, Holandii i Danii. Z punktu widzenia analizowanych zależności trudna jest natomiast ocena wielkości kształtowania się tzw. indeksu ptaków wspólnych¹³. Trudno jest także jednoznacznie ocenić udział opłat środowiskowych jako odsetek dochodów z podatków, gdyż jego wysokość zależy od wielu czynników co powoduje, że podobny wynik zanotowano dla krajów o bardzo zróżnicowanych parametrach ekonomicznych, takich jak Bułgaria i Holandia, co potwierdzają dane zawarte w tabeli 4.

¹³ Jest to zagregowany indeks integracji liczebności populacji oraz różnorodność wybranych (36) wspólnych gatunków ptaków związanych z określonym środowiskiem, w tym przypadku polem. Rzadkie gatunki są wyłączone.

Tabela 4

Wskaźniki oceny realizacji SRZ cd.

Kraj	Pomoc publiczna jako % PNB 2010	Indeks piaków wspólnych na podstawie 36 wspólnych gatunków 2008	Udział opłat środowiskowych jako % dochodów z podatków* 2010	Kraj	Pomoc publiczna jako % PNB 2010	Indeks piaków wspólnych na podstawie 36 wspólnych gatunków 2008	Udział opłat środowiskowych jako % dochodów z podatków* 2010
Austria	0,32	77,4	5,64	Luksemburg	1,09	b.d	6,41
Belgia	0,64	90,8	4,71	Łotwa	0,06	115,2	8,81
Bułgaria	0,09	b.d	10,66	Malta	0,11	b.d	9,22
Cypr	0,2	b.d	8,17	Niemcy	0,38	75,7	5,79
Czechy	0,12	97,3	7,07	Polska	0,08	99,3	8,13
Dania	0,9	79,2	8,42	Portugalia	0,29	b.d	7,91
Estonia	0,1	b.d	8,72	Rumunia	0,07	b.d	7,53
Finlandia	0,55	107,6	6,55	Słowacja	0,09	b.d	6,65
Francja	0,5	96,2	4,16	Słowenia	0,13	b.d	9,6
Grecja	0,17	b.d	7,79	Szwecja	0,97	86,4	6,02
Hiszpania	0,43	84,2	5,16	Węgry	0,09	105,3	6,95
Holandia	0,81	92,3	10,32	W. Brytania	0,56	83,4	7,36
Irlandia	0,53	92,4	8,4	Włochy	0,15	104,6	6,14
Litwa	0,1	b.d	6,87				

* W obszarze Dobre Zarządzanie ze względu na brak wskaźnika nadrzędnego wzięto pod uwagę wskaźnik na poziomie celów operacyjnych monitorowany w ramach instrumentów ekonomicznych

Źródło: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators>

5. Strategia Europa 2020 – nowy wymiar realizacji zrównoważonego rozwoju w Unii Europejskiej

Z punktu widzenia bieżącej realizacji RZ na poziomie UE istotna jest także „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020”, identyfikowana jako unijna strategia wzrostu na lata 2010-2020¹⁴.

¹⁴ Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. KOM(2010)2020 (wersja ostateczna).

Analiza kształtowania się wskaźników strategii Europa 2020, związana z osiągnięciem zamierzonych w niej celów, wskazuje, że opisujące ją wskaźniki najczęściej najkorzystniej kształtowały się dla Szwecji, Finlandii, Danii oraz W. Brytanii (tabele 3 i 5).

Tabela 5

Wybrane wskaźniki strategii Europa 2020 (2010 lub 2011)

Kraj	Stopa zatrudnienia (20-64) 2011	Wydatki na BiR jako % PKB 2010	Energochłonność gospodarki* w mln t 2010	Osoby przedwcześnie kończące szkołę 2011	Udział osób w wieku 30-34 z wyższym wykształceniem w % 2011	Stopa zagrożenia ubóstwem** 2010
1	2	3	4	5	6	7
Austria	75,2	2,76	32 753	8,3	23,8	16,6
Belgia	67,3	1,99	53 911	12,3	42,6	20,8
Bułgaria	76	0,6	17 388	12,8	27,3	41,6
Cypr	73,8	0,5	2 634	11,2	45,8	23,6
Czechy	75	1,56	42 003	4,9	23,8	14,4
Dania	80	3,06	19 056	9,6	41,2	18,3
Estonia	70,4	1,62	6064	10,9	40,3	21,7
Finlandia	73,8	3,87	35 339	9,8	46	16,9
Francja	69,1	2,26	256 580	12	43,4	19,2
Grecja	59,9	b.d	27 733	13,1	28,9	27,7
Hiszpania	61,6	1,39	123 194	26,5	40,6	25,5
Holandia	77	1,83	71 445	9,1	41,1	15,1
Irlandia	64,1	1,79	14 835	10,6	49,4	29,9
Litwa	67,2	0,79	6 150	7,9	45,4	33,4
Luksemburg	70,1	1,63	4 641	6,2	48,2	17,1
Łotwa	67,2	0,6	4 465	11,8	35,7	38,1
Malta	61,5	0,63	902	33,5	21,1	20,6
Niemcy	77	2,82	306 356	11,5	30,7	19,7
Polska	64,8	0,74	96 929	5,6	36,9	27,8
Portugalia	69,1	1,59	22 633	23,2	26,1	25,3
Rumunia	62,8	0,47	33 985	17,5	20,4	41,4
Słowacja	65,1	0,63	16 881	5,0	23,4	20,6
Słowenia	68,4	2,11	7 057	4,2	37,9	18,3
Szwecja	80	3,42	49 347	6,6	47,5	15
Węgry	60,7	1,16	24 002	11,2	28,1	29,9

cd. tabeli 5

1	2	3	4	5	6	7
W. Brytania	73,6	1,77	204 544	15	45,8	23,1
Włochy	61,2	1,26	165 955	18,2	20,3	24,5

* W przeliczeniu na mln t zużywanych paliw.

** % ludności dysponujący dochodem do dyspozycji poniżej 60% w odniesieniu do narodowej mediany.

Źródło: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators

Analiza danych zawartych w tabeli 5 potwierdza więc, że wysokiej pozycji konkurencyjnej sprzyja relatywnie korzystne kształtowanie się także tych wskaźników ZR wskazanych w strategii Europa 2020.

Podsumowanie

Istnieje kilka rankingów szeregujących kraje pod względem różnorodnych wskaźników, które, zdaniem ich autorów, świadczą o poziomie konkurencyjności krajów. Pozycja konkurencyjna kraju, odnotowana w rankingu, często decyduje o postrzeganiu jego roli w systemie gospodarki globalnej, wpływając na decyzje inwestycyjne. Jednak zmiany klimatyczne, niszczenie zróżnicowanych ekosystemów, bieda i wzrost liczby ludności przyczyniają się do coraz rozleglejszego braku równowagi. Społeczność międzynarodowa nie zwraca obecnie należytej uwagi na zależności istniejące między tymi zagrożeniami, co może doprowadzić do nieodwracalnych konsekwencji dla ludzkości¹⁵. Zapobiec postępowi tej degradacji powinna więc konsekwencja w realizacji zrównoważonego rozwoju w skali poszczególnych krajów i regionów oraz gospodarki światowej jako całości.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że kraje osiągające najlepsze rezultaty w kształtowaniu się większości wskaźników RZ monitorowanych na terenie UE są sklasyfikowane na najwyższych miejscach w rankingach pozycji konkurencyjnej. Dotyczy to Szwecji, a także Niemiec, Danii, Luksemburga czy Finlandii.

Nie ma więc sprzeczności w realizacji RZ, rozumianego jako osiągnięcie pożądanego wielkości wskaźników RZ a pozycją konkurencyjną gospodarek krajów UE. Można też wnioskować o pozytywnym wpływie realizacji RZ dla osiągnięcia wysokiej pozycji konkurencyjnej, co w długim okresie powinno przyczynić się do ograniczenia skali zagrożeń obserwowanych we współczesnej gospodarce przy utrzymaniu jej trwałego rozwoju.

¹⁵ <http://www.pik-potsdam.de/research/sustainable-solutions>

Literatura

- Bossak J.: Systemy gospodarcze a globalna konkurencja. SGH, Warszawa 2006.
- Dubel K.: Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju zrównoważonego na przykładzie regionu. Materiały Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej nt. „Mechanizmy i uwarunkowania ekorozwoju”, Białystok 1996.
- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/indicators> (15.02.2012).
- http://europa.eu/legislation_summaries/environment/sustainable_development/index_fr.htm
- <http://www.pik-potsdam.de/research/sustainable-solutions>
- Pangsy-Kania S.: Konkurencyjność polskiej gospodarki przez pryzmat międzynarodowych rankingów. <http://www.konferencja.edu.pl/ref8/pdf/pl/pangsy-kania-gdansk.pdf> (20.06.2012).
- Radło M.J. : Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki. Uwagi na temat definicji, czynników i miar. SGH, Warszawa 2008. <http://radlo.org/mkg.pdf>, (10.05.2012).
- Wskaźniki zrównoważonego rozwoju. Red. T. Borys. Ekonomia i Środowisko, Warszawa-Białystok 2005.
- www.imd.org/research/publications/wcy
- www.weforum.org/reports
- Zrównoważona Europa dla lepszego świata. Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej, COM(2001)264 finał, Bruksela 15.05.2001, s. 2.

THE COMPETITIVE POSITION OF THE ECONOMY AND THE IMPLEMENTATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS ON THE EXAMPLE OF SELECTED INDICATORS IN THE EUROPEAN UNION COUNTRIES

Summary

The competitive position of the economy is an important aspect of her perception from the perspective of investors. At the same time an increasing importance is being paid to the implementation of sustainable development (SD) as a response to the ongoing process of imbalance observed in the modern world economy.

The analysis proves the lack of contradiction between the achievement of the goals of SD, understood as the attainment of desired levels of SD indicators and the competitive position of EU economies. It can also be concluded about the positive effects of the implementation of the SD on the achievement of a high competitive position, which in the long run should help reducing the scale of threats to the SD of the world economy.